

GAZETA TRANSILVANIEI

Biblioteca Universităţii

PROPRIETAR: ASOCIAŢIUNEA "ASTRA" BRAŞOV
care de două ori pe săptămână prin mijlocul
comitetului de redacţie.
Atelieră tipografică "Astra" nr. 102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARIŢIU

ŞI SFÎNŢIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAŢIA URMAŞI, ÎN FRUNTE CU

MUREŞENII

REDACTIA

SIBIU

A

B-dul REGELE FERDINAND

nr. 1513

Abonamentul anual lei 100. Anunţuri si reclame după tarif.

Nr. 51

Inrag. Trib. Braşov N. II No. 6. II. 71/942

Sâmbătă 16 Septembrie 1944

Anul 107

Tineretul la carte

de Ion Gherghel

prof. la Acad. Comerc. Cluj-Braşov

In curând se vor redeschide porţile facultăţilor dela Universităţi, politice, tehnice şi diferitele academii.

După temelia culturii generale ce a izbutit să şi-o formeze fiecare, într-o măsură mai amplă sau mai restrânsă, în învăţământul secundar, urmează construirea propriu zisă a edificiului cultural, această clădire fiind rezervată învăţământului de grad superior.

De aici rezultă un fapt foarte simplu, dar tocmai fiindcă-i atât de simplu şi elementar, nereşpectarea acestui fapt produce urmări dezastruoase pentru colectivitatea oricărui neam.

Studentimea are datorită sfântă de a utiliza timpul, relativ scurt, al specializării sale, prin facultăţi, academii şi alte şcoli speciale cu maximum de profit.

E de sine înţeles că numai printr-o încredinţare, numai printr-o concentrare raţională, numai printr-o preocupare neîntreruptă şi pasionată pentru specialitatea ce şi-a ales-o fiecare, se va putea ajunge la durerea aceluia edificiu cultural, clădit pe temelii învăţământului secundar.

Spirite excepţionale pot să ajungă la dobândirea unei culturi speciale, solide, alese şi înafară de viaţa academică, prin autodidacticism. Dar această formă excepţională. Şi nu de excepţii ne ocupăm aici. Imensa majoritate a studenţiei noastre are neapărat nevoie de îndrumarea spirituală, de indicarea metodelor de lucru ştiinţifică, de mediul universitar prielnic discuţiilor academice.

Dar studentul mai e şi om, mai e şi cetăţean. Deci datorită lui este să aibă atitudine promptă şi energică în viaţa politică a ţării sale.

Da, de sigur! Când e vorba de clipele hotărâtoare din viaţa neamului său, când se pune în cumpănă viitorul şi însăşi existenţa neamului său, studenţia nu numai că are dreptul, ci şi datorită să se ridice ca un singur om, într-o impresionantă solidaritate, care să însemne *unanimitate*, împotriva primejdiei ce-i ameninţă patria şi neamul.

Politica aceasta mare, de nobil entuziasm pentru cauza naţiunii sale e dator să o facă tineretul. În schimb politica de vrajbă, de împărţire a intereselor, de ponegrire a altora care au alte crezuri, e bine să o lase tineretul pe seama altor „tineri” a căror vârstă variază cam între 30 şi 50 de ani. Vor avea ei, ceva mai târziu, după ce se vor despărţi de băncile şcolii, destulă ocazie să-i guste dulceaţa.

Experienţa celor 22 de ani de viaţă politică în România întregită ne-a dat destule şi triste exemple cu privire la ratarea şi decăderea unor tineri ce au fost folosiţi de către diverse grupări politice drept *mase de manevră*.

E o elementară înţelepciune politică ca astfel de spectacole să nu se mai repete.

Lăsaţi tineretul la carte!

Porunca ceasului de faţă

de

Dr. N. Căllman

De mult timp am fost lipsă din acest loc al gazetei noastre. Unii poate nici n'au băgat de seamă, alţii poate au putut-o interpreta în mod greşit.

Era timpul opreliştilor. Eu n'am putut suporta niciodată vorba cu căluş. N'am mai putut deci scrie vorbe care nu mai acopereau sentimente şi griji. Şi la un moment dat sentimentele erau atât de puternice şi grijile de viitorul neamului atât de mari, încât scrisul nu se mai putea supune funcţionarului, care trebuia să poarte marea grijă ca nu cumva să iasă la iveală adevăratele sentimente şi griji ale naţiunii române. Era cel mai mare interes de stat ca acestea să fie acoperite şi tănuite. Şi eu mai bine am tăcut.

Acum aceste oprelişti au trecut. Cei care au acoperit şi schimbat gând şi vorbă românească, s'au putut convinge că drumul care a fost apărut cu toate opreliştile a fost greşit.

Dar nu pentru acuzaţii şi recriminări, nu ca să condamnăm, trebuie să ne spunem azi cuvântul. Azi nu este timpul pentru recriminări şi acuzaţii, nu este timpul pentru răspunderi, nici pentru persecuţii inutile. Acestea n'au rezolvat, şi nu vor rezolva niciodată nimic.

Astăzi trebuie să ne adunăm toate puterile ca să putem face faţă greutăţilor mari prin care trebuie să treacă neamul nostru.

Toată suflarea românească, cei mici ca şi cei mari, trebuie să

fie conştientă că neamul nostru va putea fi scos din greutăţile care-l apasă astăzi atât de greu numai prin unirea tuturor cu singurul scop: salvarea neamului şi a statului românesc. Să dispară orice ambiţie de căpătuală personală. Să dispară interese de mici bisericuţe de partid.

În definitiv, interesele mari ale întregului neam pot fi apărate de un număr mic de principii care pot fi susţinute şi apărate de un număr tot atât de mic de grupări. Iar în jurul principiilor mari trebuie să se grupeze întreaga suflare românească. Să fie uitate multele grupări ale trecutului care nu ne-au adus niciun bine şi ne-au făcut mult rău.

Dar toată lumea românească, cei mari, ca şi cei mici, trebuie să înţeleagă anumite imperative ale timpului de faţă. Cei mari să înţeleagă că peste timpurile grele de azi nu se va putea trece fără anumite modificări sociale de drepturi şi îndatoriri. Iar cei mici să înţeleagă că naţia românească va putea să-şi asigure viitorul numai ca naţie şi stat românesc.

Şi toţi să priceapă că naţie şi stat românesc nu poate însemna asupraire şi persecuţie pentru nimeni. Stat românesc şi naţie românească va trebui să însemne dreptate politică şi dreptate socială.

Numai aşa se va înţelege că porunca supremă a ceasului de faţă nu poate fi alta decât *cea mai desăvârşită solidaritate naţională*.

In ordinea de urgenţă: Nr. 1

ARDEALUL

de Ion Colan

Nu putem începe nici dela coadă, nici dela mijloc.

Avem de rezolvat o mie şi una de probleme naţionale, sociale, politice, economice şi culturale, toate foarte importante, toate îngrămădite în sala de aşteptare spre a fi duse de trenul lor la destinaţie.

Dela schimbarea de front din 23 Aug. 1944 suntem scuturaţi de frigurile reformelor absolut indispensabile lumii noi spre care omenirea de vreo 30 de ani încoace se tot îndreaptă.

Nimic de zis.

Tot ce e de făcut, să se facă.

Doar o cinstită socoteală s'ar cuveni să ţinem, ca nu cumva cele ce mai pot aştepta să treacă înaintea celor cu scadenţa împlinită.

Iar la scadenţa a ajuns ARDEALUL.

Întâi acesta să fie sudat puternic de trupul din care a fost rupt, lui să i se vindece rănila şi-apoi...

Apoi să se fixeze al doilea obiectiv, în ordinea de urgenţă.

Altmintreli ne vom trezi că am desenat planuri pe nisipul Saharei şi am reformat înălţimile Himalaiei, ambele realităţi geografice, de sigur, dar inaccesibile comunităţii naţionale.

Şi, dacă pricep eu bine, tot ce se va face, în folosul acesteia urmează să se facă.

Foiletonul „GAZETEI TRANSILVANIEI”

Pe marginea vieţii

Se fac planuri mari

In vremuri de răsturnări politice şi sociale mulţi îşi descopere subit, în ideologia lor, o rudenie cu ideologia curentă.

Sunt adaptabilii politici, gata oricând cu formula spre a se încadra în noua ordine, chiar dacă *ordinea* din care se desprind e tocmai la capătul celălalt al firului. Poate tocmai de aceea: extremele, doar, se ating.

Pe româneşte, acestor veşnic naviganţi li se spune, decent, lichele.

Noroc că pomul din care cad nu se usucă din cauza asta, iar cel de care se acaţă, nu dă roade mai multe cu ei.

Şi-apoi, de omul care a făcut multe logodne şi n'a încheiat nicio căsnicie, se cam fereşc părinţii fetei de măritat.

Extremele

Fiecare are dreptate. Dacă aţi băgat de seamă, curentele de *stânga* şi *dreapta*, cu formulele lor extremiste, se nasc în anticamera războaielor sau

la spartul târgului. Pe urmă, când părjolul a trecut, formula de guvernământ e undeva, pe la mijloc, nici prea de stânga, nici prea de dreapta, sau când cu o nuanţă de stânga, când cu una de dreapta, dar, oricum, acceptabilă pentru toţi.

Cel puţin cam aşa rezultă din toată istoria omenirii.

Ai învins

prietene, fiindcă ai fost mai tare, dar asta nu înseamnă că ai şi toată dreptatea de partea ta.

După cum, dacă ai fi fost doborât, să nu crezi că învingătorul ar fi avut toată dreptatea de partea lui.

Când ne batem e firesc să exagerăm puţin motivele. Altfel nu ne-am mai bate.

INSTANTANEE

Animalele și bombardamentul

Am urmărit pe prietenii necuvântători, ce se ațin pe lângă casele noastre, l-am urmărit în timpul bombardamentelor și am ajuns la convingerea că omul — făptura cea mai aleasă și mai tare — e viețuitoarea cea mai fricoasă. Am văzut, ce e drept, cameni care făceau paradă cu curojul lor în timp ce avioanele inamice treceau frumos pe după crestele munților, înconjurând intenționat tunurile antiaerene. N'am avut ocazie însă să-l văd pe acești eroi ce ar fi făcut în ploaia de bombe.

Am văzut în schimb dobitoacele, care totdeauna sunt sincere în acțiunile lor. Și după experiențele care le-am avut așa putea zice că tocmai acei patruzezi cărora le-am dat rolul important de păzitori sunt în realitate, cei mai fricoși.

O doamnă îmi povestea de cânele ei — un șorecar tânăr, că simțea primejdia și se neliniștea înainte de-a suna sirena. Când se anunța la radio incursiunea inamică și vedea pe stăpânii lui făcând pregătiri, știa imediat despre ce e vorba.

În ce privește alarma, învățaseră și câinii mel că tipătul sirenei nu înseamnă bine. Lătrau pe întrecute și urlau, la fel cu tovarășii lor din vecini — a jale și-a nenorocire. Când începea apoi bubuitul tunurilor era interesant să-l vezi pe unul din ei — tot șorecar — cum tremura din toată trupul și căuta adăpost la picioarele omului, tot atât de neputincios de altfel ca și el. Deși cânele veritabil de vânătoare, această potaie negră cu mura serioasă de fașon are ne mai pomenită în mână de armă și de tanet, în timp ce pe tovarășii lui din ogradă aceste șgomote îi lasă indiferenți.

Cai și boi am observat care nu se stinghereau de zăvălul gloantelor. Trași la o parte subț câte o strașină, fără să se lase intimidată de ciudatele îndeletniciri omerești.

Când cu bombardamentul de subț Tâmpa un stol de 30—40 de ulți, răscolți din culburile lor, roteau în văzduh spaimântați, pe când altădată, tot la o canonadă violentă, când schije se sburau înflăcându-se în trunchiurile arborilor și noi oamenii, ne clubăream îngrozii la tulplina acestora, sus, în crengi, păsările cântau vesele îngânându-se cu muzica iadului. Un cunoscut îmi spuse că subț ploaia de bombe ce l-a surprins pe el într-o ulță din apropierea gării, a văzut din adăpostul unde se găsea cum subț strașina unei case învecinate un porumbel își hrănea puțul.

Sfaturile de împăciuire

pe alocuri au dat rezultate bune.

Unde?

Unde judecătorii au fost oameni, iar împăcinații n'au fost judecători.

Iată o formulă pentru viitoarea organizație de mântuire a Păcii.

Formele de guvernare

cred unii, sunt simple schimbări de decor provocate de plictiseala câtorva înși sătui de același peisaj.

Adevărul e că motivele răsturnării unei ordine și înlocuirea ei cu alta, sunt mult mai adânci și ele corespund unor necesități organice în țările în care se produc. De n'ar fi așa oamenii nu s'ar mai fi agitați de atâtea mii de ani în căutarea celei mai potrivite formule ca oamenii să se suporte între ei.

Fiindcă, pe cât se pare, de această suportare e vorba.

Ceasul împărtășaniei

de
V. Branisce

Hora de foc s'a început. Răsună văile transilvane de bubuitul neîntrerupt de tun. Războiul jertfel celei mari și ultime este în plin. De-a-lungul frontierei — pe care minți năucite și mâni criminale au trasat-o cu creionul pe hartă, pentru ca să despicie în două un neam în măduva lui — acum curge sânge și se întinde pârjolul.

Plătim, mereu plătim greșelile unei conduceri incapabile și lipsite de simț politic. Pentru că atitudinea Românelor din ultimii ani a fost mereu contrară intereselor ei vitale. Noi ne găseam situații în tabăra celor ce ne contestau dreptul la viață, eram cot la cot, în o așa zisă alianță, cu călăt de totdeauna al neamului. Dar cum nu încap două săbii într'o teacă, așa nu se putea împăca vretele lor cu ale noastre. Tot ce am rădat, tot ce am suferit a fost zadarnic.

Acum, în sfârșit, curge sângele ce a stat patru ani încheșat în rană, căci a sunat ceasul cel mare, ceasul împărtășaniei.

Linia de foc ce ne desparte arde urmele nedreptății. Ea încă nu lasă să străbată dincolo gândul întregii noastre recunoștințe pentru răbdarea lor, pentru suferința lor, pentru jertfa lor cea fără de margini.

Urmărim cu sufletul încrăcit ftecare fază a luptei și dincolo de so-brul comunicat militar noi vedem aievea tragedia celor ce așteaptă în spatele liniei de foc.

Dar în fața acestor sacrificii uriașe avem o mângâiere supremă: Conștiința că suntem pe drumul cel bun, pe drumul reparațiilor.

Suferințele de astăzi sunt cele din urmă. Cu ele se încheie capitolul cel mai tragic al trăirii neamului nostru, capitolul desmembrării Transilvaniei. Din ele va răsări o Românie nouă, călătă prin foc și suferință, capabilă să vînduce rănille trecutului și să reînvele virtuțile străbune ale neamului.

Cu ce contribuiești??

În spitalele de răniți își tămăduiesc în tăcere și cu multă mândrie rănille căpătate pe câmpul de onoare cei mai buni fii ai Patriei. Brașoveni, voi vă gândiți oare la spiritul lor de jertfă dovedită? Cu ce contribuiești la alinarea suferințelor lor?

Mai puțin sensibilă la șgomotoasele noastre manifestări de ură și răz-bunare e tocmai psihica, aceea ce trece drept cel mai nervos animal. Pe nici-una din felurile mele n'am văzut-o să se ogile când băteau tunurile de se cutremura văzduhul. Dimpotrivă, un mo-tan bătrân, întors probabil din vre-o inspecție ce-o făcuse prin podurile vecinilor, se așezase acum comod pe acoperișul unui șopron să odihnească. La că e o bubuitură mai puternică ciulea urechea, crepând un pic ochii somnoroși, parcă ar fi zis: Ce fără tact sunt oamenii că nu te lasă 'n pace să-ți faci siesta liniștit.

Ecat. Pitiș.

Predici în pustiu

N. R.

D-l Dr. Suciu-Sibianu la rubrica d-sale de „Predici”, și încă „în pustiu”, are avantajul că poate ataca problemele cele mai dificile, fără ca cineva să i-o ia în nume de rău și fără risc.

Emblema subț care scrie nu e agresivă.

D-sa stă de vorbă cu d-sa însuși într'un presupus pustiu; dacă-l mai aude și altcineva, bine; de nu, tot atât!

Dacă oamenii

ar trece măcar odată pe lună printr'un cimitir, poate nu s'ar mai mânca unii pe alții. Și-ar da fiecare seama că, la urma urmei, tot acolo ajungem.

Când taci

te auzi mai bine.

Numai femeile vorbesc mult; tot n'au ce să audă; ele vor să fie auzite.

Când am vrut să mor

n'a vrut Dumnezeu. Măcar l-am tot rugat. De m'aș fi rugat de oameni, până acum de mult eram oale și ulcele.

Femeile

sunt de două feluri: rele și foarte rele.

Cele rele n'au cap; cele foarte rele uneori se întâmplă să-l aibă.

Se zice că ar fi și femei bune.

Și-acuma, alegeți!

Bărbații, la rândul lor, sunt niște păcătoși. Cel puțin aceasta este părerea femeilor despre care bărbații cred că nu sunt ingeri.

Dansul modern

n'are nici trecut, nici viitor. Trăiește doar în prezent, dincolo de noi și înafară de suflet,

N'are melodie. Nu poate fi fredonat. În ritmul lui numai picioarele se agită.

Iar unde nu-i cap, vai de picioarele Dansul modern e tot ce vrei: geometrie, gimnastică de varietate, tam-tam african, numai dans și muzică nu.

Politica

e echilibru pe ascuțit de sabie.

PREDICI ÎN PUSTIU

Stăpâni ai voinței, sclavi ai conștiinței

Încă în anul 350 înainte de Hristos scria Aristotel, personificarea cea mai desăvârșită a spiritului clasic filozofic și științific, profesorul și amicul celebru al marelui împărat Alexandru cel Mare, în tratatul lui de politică:

„Să fii stăpânul voinței și sclavul conștiinței tale”.

De voință am vorbit așa de des în predicile mele — acum ne vom ocupa de o chestiune delicată de conștiință.

Vom răspunde anume la întrebarea: Oare toți aceia, care am aparținut înainte de izbucnirea acestui război unui partid de dreapta, cum stăm cu conștiința noastră?

Oare să fii trăit Octavian Goga și și Corneliu Codreanu nu și-ar fi revizuit ei încă de când, prin dictatul dela Viena, Germania și Italia ne-au luat jumătate Ardealul, politica lor?

Noi suntem recunoscători redacției noastre dela Brașov, că ne reproduce o scrisoare a d-lui Iuliu Maniu adresată lui Horațiu Comanici în legătură cu apelul de desființare a mișcării legionare:

„Corneliu Codreanu mi-a declarat cu ocazia penultimei întâlniri ce-am avut-o cu el, că ceea ce îl leagă de Germania, nu sunt principiile național-socialiste, ci părerea sa, că în războiul mondial, care urma să se declanșeze, Germania va fi biruitoare, și deci trebuie ca țara să aibă o grupare politică care să servească de pavază pentru interesele României, în fața presupușilor învingători”.

Deci, conștiința tuturor celorora, care am fost partizani sau simpatizanți ai lui Goga sau ai lui Codreanu ne poate fi limpede, căci nici la moartea lui Goga, cu atât mai puțin la moartea lui Codreanu, nu se putea prevedea desfașurarea cu urmări tragice pentru Germania a războiului mondial și nici nu se putea prevedea ce intenționa să facă cu Ardealul nostru atunci când se credea că actele ei vor fi definitive și că Italia și Germania vor dicta harta și configurația Europei.

Conștiința ne poate fi limpede și bucuria noastră ne poate fi completă, că aceia, care au pângărit cel mai sfânt patrimoniu românesc au început de mult să-și ia pedeapsa.

Dacă, deci, suntem siguri, că și Goga și Codreanu ar fi luat și ei de mult aceeași atitudine pe care a luat-o țara azi, cu atât mai mult să ne fie oțelită voința noastră de a ne da fiecare, după puterile noastre, concursul, ca cu Ardealul recucerit să ne refacem pagubele suferite, să ne vindicăm rănille adânci și să ne înrolăm ca soldați disciplinați ai Românelor ce renaște.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Într'o vieță de om ai vreme să te convingi că fiecare organizație politică are odată Paști. Păcat că Paștile sînt numai trei zile, iar anul are 365.

Iată pentru ce nu fac politică. Mi-ar cădea așa de greu ca după trei zile de cozonac să rod coaja mămăligii de pe ceun 362 de zile.

E drept că unii, în cele trei zile, au deșteptăciunea să pună la o parte atâta faină, încât să mănânce cozonac toată vieța.

Așa deștept însă nu sunt.

Totul se învață

în lumea asta, numai meseria de primar, prefect și ministru sunt scutite de o diplomă de specialitate.

Probabil de aceea acești demnitari sunt schimbați atât de des, până ce unul, din întâmplare, se potrivește cu funcția în care e numit.

Și poate tot de aceea orașele, județele și țara n'au continuitate în lucrările lor.

Ion Colan

Actualități

SITUAȚIA UNGARIEI

e fără ieșire. Ani întregi a semănat vânt, acum culege furtună. Nu cred că a existat țară pe fața pământului care să fi cheltuit atâția bani pentru propagandă, ca vecina noastră dela Vest. Se vede iară ce inutilă este propaganda, când ea nu se razimă pe realități.

Astăzi Ungaria nu mai are niciun prieten pentru că pe toți i-a înșelat. Dar absolut niciun prieten. Din toate punctele cardinale se îndreaptă văfuri de baionete spre regatul Sfântului Ștefan cel atât de sgomotos „milinar”.

Măcar acum de și-ar da seama poporul maghiar, acele 3—4 milioane câte vor fi, că a fost tras pe sfoară de latifundiarul magnați și grofi și că cel mai bun lucru care le rămâne de făcut este să se mulțumească cu un teritoriu din care să lipsească cetățenii de „buze nemaghiare”. Altfel, cum surt puțin și ușor asimilabili, s'ar putea ca în istorie să dispară odată.

Nu i vorbă, că acuma, Ungurii ori vor, ori nu vor, nu pot secera grâu, dacă au semănat neghînă.

RĂZBOIUL

între România și Ungaria a fost o stare de fapt încă dela 30 August 1940, agresoare fiind Ungaria. Iată pentru ce o declarație formală din partea noastră n'a mai fost necesară.

Când cineva te fură, nu-l mai anunți că va fi sancționat.

Inghesuiți de evenimente, Ungurii se pare că au cam uitat acest adevăr elementar.

REFUGIAȚII POLITICI

nu mai sunt primiți în nicio țară, fie că nu vrea țara respectivă, fie că nu poate.

GĂRZILE NAȚIONALE

organizații cunoscute de noi din 1918, încep să ia ființă pe tot cuprinsul Ardealului.

Cu cât mai multe, cu atât mai bine pentru apărarea solidarității noastre. Mai mult chiar decât unități de luptă, ele reprezintă simbolul unei idei. Oricărui ins cu tricolorul pe braț i s'a dat un sens în lupta ce se duce. Chiar și numai prin simplul fapt că poartă un tricolor.

UNIUNILE DE FOȘTI VOLUNTARI

din războiul trecut, prin tot ce a putut însemna credința care a stat la temelia voluntariatului lor, pot și au datorita să contribuie la lupta pentru refacerea hotarelor din Nord.

Ca să ni se cunoască drumul

Reamintim: „Gazeta Transilvaniei” dela data de când a trecut în proprietatea „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, Despărțământul central județean „Astra” Brașov (Aprilie 1941) și a fixat obiectivele impuse de centenara-i tradiție și de staturile șaguniene ale „Asociațiunii”: Luptă cinstită, dusă cu arme civilizate, pentru apărarea dreptății românești și a românismului de pretutindeni, împotriva oricărui nedreptăți din afară sau dinăuntru.

Gazeta fiind a „Astreii”, acțiunea ei e susținută pe linia permanențelor care stau la baza „Asociațiunii”, deci în afară și peste partidele sau organizațiile politice.

Aceasta este explicația că în ultimii trei ani și jumătate atâtea condeie s'au întâlnit în coloanele ei, atâtea personalități din tot cuprinsul țării au acceptat colaborarea.

Această atitudine corespunde: — tradiției lăsate de marii înaintași,

— intereselor culturale ale presei românești,

— intereselor noastre naționale.

Tradiției, fiindcă tradiția aceea însemnează însuși neamul în evoluția lui dela 1838 până astăzi.

Intereselor culturale, pentru că o publicație, cu 106 ani vechime, reprezintă oriunde un argument cultural și nimeni n'are dreptul s'o antreneze în inerente lupte de partid.

Intereselor naționale, fiindcă nicio organizație politică nu poate vorbi în numele întregii țări decât temporar, iar ca efective, orice majorități ar avea, totdeauna rămâne o mare minoritate încadrată în alte organizațiuni.

Vom sprijini pe oricine va face un bine pentru comunitatea națională, indiferent cine îl va face, după cum vom lupta împotriva oricărui rău, indiferent dela cine ne vine.

Interesele de partid cer, uneori, să treci cu vederea greșelile organizației sau ale membrilor.

Noi nu le vom trece.

Interesele de partid pretind, uneori, să nu recunoști realizările partidului contrar.

Noi le vom recunoaște.

„Gazeta Transilvaniei” trebuie să rămână a românismului integral.

În deosebi fiindcă ea s'a născut pe pământul acestui Ardeal, noi nu ne putem permite luxul de a renunța la o tribună românească unde cele bune să fie trecute la cele bune, iar celor rele să li se spună pe nume.

Nu numai noi, vremelnicii de astăzi, socotim că așa e bine. Nicolae Iorga, curând după războiul trecut, scria: „Gazeta Transilvaniei”, fără a renege nimic, măcar din când în când să fie organul unei acțiuni românești mai presus de partide”.

Organizațiunile politice sunt rugate să înțeleagă acest lucru. Noi ne vom da toată osteneala să păstrăm o dreaptă judecată în tot ce vom face, fără ură și fără părtinire.

Acționând pe linia permanențelor românești, trecem, ca preocupare cotidiană, pe linia întâi Ardealul, cum e și firesc, dar Patria nu va fi uitată o clipă. Imaginea Patriei întregi vom avea-o continuu înaintea și pentru revendicările ei ducem lupta mai departe.

Reamintim tuturor cititorilor noștri că în acești trei ani și jumătate n'am primit niciun fel de subvenție dela stat, și nu pentru că nu ni s'ar fi acordat, dacă am fi cerut-o, ci fiindcă am crezut mereu, cum credem și azi, că Statul — mai cu seamă în împrejurări ca acestea — ar fi trebuit să ia inițiativa sprijinirii „Gazetei Transilvaniei”, fără să-i îngreiească libertatea scrisului în normativele cenzurii.

Regretăm că n'am fost înțeleși și suntem mândri că n'am fost subvenționați.

În curând gazeta va apărea de 2 ori pe săptămână, cu «Foaia pentru minte, inimă și literatură» ca supliment de duminică separat și — dacă oamenii și împrejurările ne vor ajuta — vom ajunge și la «Gazeta Transilvaniei» cotidian al Ardealului, gând pe care dela început l-am avut în minte și în inimă.

„Gazeta Transilvaniei”

Dela un număr la altul

UN SEMN BUN ȘI ALTUL RĂU

Într'un manifest al partidului național-țărănesc dela Alba-Iulia, semna de d-l I. Colbazi, citim: „Marți noștri conducători, d-nii Iuliu Maniu și Dinu Brătianu...”

Tonul acesta de condescendență față de un rival politic, e un semn bun în vremuri când indemnul la ură e atât de frecvent din pricina războiului.

Semn rău e că unele gazete, pe drept sau pe nedrept — asta n'avem de unde s'o știm — au coborât scrisul gazetăresc sub nivelul de care ne-a fost teamă mereu.

Evident, sunt cazuri, când lipsa de caracter a unor oameni trebuie înfierată. Dar scrisul oferă atâtea posibilități omului de talent, încât el se poate dispensa de trivialități. Uneori, însă, pus pe două coloane, se scoate singur din uz.

PREA MULTE ZIARE ?

În adevăr, în mai puțin de o lună, capitala și provincia au fost invadate de tot felul de gazete. Au reapărut vechile ziare ale partidelor politice, altele au luat recent ființă, fiecare cu crezul lor.

Un confrate a făcut ochii mari: Prea multe!

Încă nu e motiv de alarmare. Trierea se va face dela sine, cu timpul. Există un judecător sigur: cititorul. Când acesta va face greva cititului, cele „prea multe” vor dispărea și din toate nu vor supraviețui decât cele citite.

PRIMUL ZIAR COMUNIST LA BRAȘOV

se intitulează „Drum drept”. Apare începând cu 10 Septembrie.

CONSILIUL DE PATRONAJ

a fost transformat în „Liga operelor sociale” și a fost pus sub înaltul patronaj al M. S. Reginei-mame Elena. Facem această rectificare, deoarece în numărul trecut am anunțat că întreaga organizație a trecut în cadrele „Crucii Roșii”.

La acest „Consiliu de Patronaj” se pare că întreaga contabilitate n'a fost ținută prea ortodox. Până nu vom avea raportul d-lui St. Bogdănescu, noi nu putem spune mai mult.

D-L SABIN MANUIĂ

directorul Institutului Central de Statistică, a fost numit subsecretar de stat la Președinția Consiliului de Miniștri

Am văzut Învierea

Primul drum făcut în urma armatelor liberatoare la Sft. Gheorghe

de **Mardare Mateescu**

Niciodată, ca în zilele acestea, nu ne-am dat mai bine seama de cuvintele: „Nu există răstignire fără Înviere”.

Cu inima strânsă de durere am văzut răstignirea neamului și a pământului transilvan, dar ne-a fost dat de Dumnezeu să vedem și Învierea.

Rară bucurie pentru viețuitoarii aceleiași generații.

Pe drumurile pe care acum patru ani veniau pribegii, se întorc în marș triumfător toate sufletele Românilor. Întreaga nație serbează Învierea dreptății în care am crezut și pentru care la împlinire se cer din nou atâtea jertfe.

Acum arșița celor patru ani de cumplită robie a încetat. Astăzi românimea de pretutindeni ridică imnuri de

slavă și biruință, iar din străfunduri de vremi răsună binecuvântarea celor care și-au dat vieța pentru „sfânta dreptate”...

La nedreptul hotar

Îndreptându-ne spre nedreptul hotar, inima bătea să ne spargă pieptul. Ne apropiam doar de altarul pătimirilor românești, de bisericile văduvite de crucea valahă, de preoți și de simțire românească.

La bariera sfărâmată de vrerea doroanților noștri, ne-am oprit. Tândări rămăsese din bârna pe care ne-meșii au așezat-o acum patru ani în disprețul dreptului istoric și al strigă-

tului de durere al celei mai mândre dintre provinciile românești. Dreptul pumnului și al forței a nesocotit puterea drepturilor valahe din strămoși păstrate, întingând steag străin în trupul rânit, dar niciodată învins al Ardealului.

În stânga și în dreapta șoselei am găsit mărturia luptelor date numai cu câteva zile înainte: morminte proaspete, morminte de erol. Crucii modeste, din scânduri de brad, erau așezate la căpătâiul făuritorilor de lume nouă. Pe una din ele stă scris: „Comandantul comp. 9, locotenent Costea Constantin”. Atât, șase cuvinte scrise în răgazul dintre două lupte. Dar aceste cuvinte grăesc mai mult decât un discurs mincinos și perfid al politicienilor măsluitori de istorie.

Lângă crucea comandantului, alte cinci cruci. La câțiva metri altele, tot atât de modeste ca și cea dintâi.

Acolo, în genunchi, pe pământul Transilvaniei de Nord, am trăit aievea visul celor patru ani în care nu am dorit decât regăsirea fraților înstrăinați.

(Câți or fi mai rămas? — vom vedea, mai târziu).

Fără o vorbă, de teamă să nu turburăm liniștea sfintelor locuri, am pășit prin lanurile de porumb ale cărui frunze, bătute de vânt, executau parcă o simfonie divină...

Până la capătul drumului nostru am mai întâlnit multe cruci. Mai multe laolaltă, sau câte una ici și colo, așa cum glonțul dușman a rupt firul unei vieți de erou.

Prin satele peste care a trecut furia războiului se văd răniile provocate de obuze în țarina roditoare a țărănilor. Turle de biserici sfărâmate și coșurile dela case imprăștiute de furia exploziei, se ridică asemenea unor brațe rugătoare.

Prin curți țărăniilor orânduiau gospodăriile după felul avut înainte. Războiul a trecut peste ei. De întors nu se mai întoarce. Un vis urit a fost întrerupt de Învierea dreptății. Câteva steaguri ne grăiesc despre o nădejde care n'a putut fi smulsă din sufletele

Transilvania noastră

In toate vremurile, Transilvania a făcut parte întregitoare din unitatea de ființă a neamului românesc. Chiar și atunci când, din punct de vedere geografic și politic, a fost stăpânită de alții, noi am privit-o totdeauna a noastră. Pentru că ea a făcut parte din organismul nostru, din însăși viața noastră națională. Fără ea nici n'am putea trăi cu sufletul împăcat și anevole am putea dăinui ca neam și ca țară.

„Câtă vreme poporul românesc — scria A. D. Xenopol — nu va stăpâni cetatea Carpaților, leagănu în care el a crescut și s'a desvoltat, până atunci viața lui va fi bătută de toate vânturile”.

Din păcate, drepturile noastre sfinte asupra Transilvaniei au fost mereu contestate sau interpretate când după bunul plac al dușmanilor, când după interesele cutărui diplomat lipsit de conștiință.

De aci pleacă tradiția eroică a acestui popor, martirizat pentru idealul său de libertate și dreptate.

Au trecut acum lungile tăceri ale răbdării și grelele vremi ale așteptării. Transilvania este și va fi a noastră.

Dacă printr'un hazard al istoriei ea a putut să rabde o mie de ani jugul unei stăpâniri venetice, faptul nu anulează nici titlurile nici drepturile celor 2000 de ani de autohtonie românească.

— „Cu atât mai de grabă suntem datori să alipim Ardealul la România, cu cât această nedreptate a durat prea mult 1000 de ani”, spunea Millerand la conferința păcii din 1918.

De faptul acesta credem că sunt convingși acum și prietenii și dușmanii și toți acei care au ignorat marile realități românești.

„Morile lui Dumnezeu macină încet dar bine” spune un proverb vechi.

Gh. Tulbure

Prin lacrimi zărim căile Providenței

de pr. I. Scurtu

Toate se întâmplă tuturor la fel: celui drept ca și celui păcătos, celui ce jertfește ca și celui ce blestemă. Izbânda, subțoare, nu este a celor viteji, bogăția nu este a celor învățați, ci, zice el, — vremea și întâmplarea îi poartă pe toți.

Cel nesăbuit strigă: Nu mai este lege.

Cel nebun strigă: Nu mai este Dumnezeu! Auzim însă și pe cei ce se socotesc înțelepți tăgăduind puterea lui Dumnezeu.

Sunt și conducători de neamuri care încearcă să sfărâme puterile cerului.

Sunt alții mulți de tot, care socotesc că ne-a părăsit Dumnezeu și ne-a lăsat să ne sbatem în mâinile sorții.

Ce vom face? Vom intra în rândurile celor nebuni? Ori vom cumpăni dovezile și la urmă, ne vom lăsa pierduți în desnadejde? Sau vom găsi că suntem prea grăbiți când socotim că vremea și întâmplarea ne poartă și acum?

Nu! Ci vom zăbovi mai mult asupra cuvântului sfânt din scripturi și vom

descifra înțelesul adânc care se ascunde în graiul lor: „Faptele oamenilor sunt în mâna lui Dumnezeu”.

Da, chiar și cei mai iscusii oameni din aceste vremuri, cei ce inventează aparatele care îngrozesc pământul, marea și văzduhul, — toți își îndreaptă pașii, unii fără să-și dea seama, călăuziți de voința lui Dumnezeu.

— „Domnul ține în mână sa cupa în care spumegă vinul plin de mirodenii și

Din gândurile lui N. Iorga

Când nația e în arme, eu nu văd decât steagul țării și steagul țării îl apăr.

— Poti face din moartea ta un arc de triumf către nemurte.

— Creșterea din afară, singură, amețește pe om; cea din lăuntru îl înalță făcându-l tot mai simplu și mai bun.

— Cunoașteți prietenii pentru a-l iubi, și dușmanii pentru a-l stăpâni.

El toarnă din ea“ (Ps. 74,9) Bucuria eternă, cupa plină cu vinul cel curat al destinului nostru este în mâna lui Dumnezeu. Ea n'a ajuns niciodată în mâna omului, ci din ea toarnă numai Dumnezeu.

Să nu ne grăbim când e vorba să deslegăm o întrebare atât de grea. Să căutăm și poate vom găsi, că aceste vremuri, pentru noi atât de înspăimântătoare, nu cumva tănuiesc într'însele un plan ascuns al lui Dumnezeu?

Noi vedem că prin cele ce se petrec azi în lume, nu se deslușește slăbiciunea proniei divine; dimpotrivă, se lămurește și mai limpede puterea lui Dumnezeu.

Atotputernicia lui Dumnezeu, veșnica lui înțelepciune, în zilele de prigoane și încercări se arată. „Puterea mea în slăbiciune se desăvârșește”, răspunde Domnul apostolului, care se ruga să-l scape din necazuri.

Iată cum ne este dat, ca tocmai acum printre lacrimi să descoperim darul și voia lui Dumnezeu.

Patria

de T. Geană

Patria e mama noastră. Cuvântul pe care l-am rostit în'ăi. E casa părinților, e întâia rază de lumină și căldură pe care am simțit-o.

Patria este curtea casei unde ne-am jucat în țărână. E căraea șerpuită de pe deal pe care ne coboram vijelios cu săniștele. Este câmpul cu florile. Este râul cel răcoritor, ce trece prin mijlocul satului. Este cerul albastru subț care am trăit anii copilăriei. Este tot ce am văzut întâi, tot ce am simțit întâi, tot ce am iubit întâi.

Patria e cuibul cald și dulce al vitelilor noastre. Patria e inima noastră și sufletul nostru.

Iată de ce Negruț din pădurele Africii ca și Eschimosul din Polul Nord, aduși în bogăția și frumusețea orașelor europene, sunt desrădăcinați și tânjesesc dorul Patriei lor sărace și primitive. Pentru că nicio dragoste nu e mai arzătoare ca dragostea de Patria.

Fie pânea cât de rea,

Tot mai bine 'n țara mea zice cântecul. Și când te gândesti cât sânge s'a vărsat pe meleagurile acestei țări pentru apărarea hotarelor ei, pentru limba și credința fiilor ei, cum să nu sari în foc pentru ea?

De veacuri o apărăm și de veacuri o păstrăm uniți în gânduri și simțiri pe sfântul pământ al strămoșilor noștri.

Astăzi suntem din nou prezenți la datorie cu aceeași lozincă și cu aceeași hotărâre:

Să dăm totul pentru țara noastră!

celor rămași acolo, despre o așezare care n'a putut fi smulsă din sufletele celor rămași acolo, despre o așezare care aștepta doar clipa revenirii adevăratului proprietar.

La Sf. Gheorghe

Mașina, pe parbrizul căreia — din grija d-lui col. Rusu, căruia îi mulțumim și aici pentru că ne-a trecut mincinosul hotar — fusese lipit un afiș în limba rusă cu inscripția „Romanskaia Presa” (Presa română), precum și cele două autorizații pentru corespondenți speciali de război, înghițita panglica șerpuitoare a drumului. În zare se vede Sf. Gheorghe. Spre colina din spre apus străjuiește spitalul care n'a suferit decât o mică rană într'o aripă. În dreapta, turle de biserici și casa de apă din gara locală, semn că orașul n'a fost distrus. Doar la periferia lui se pot vedea urmele bombelor care au distrus avut și strădanie românească. În oraș domnește liniște deplină.

Cățiva „cioloveci” se străduiau să se înțeleagă cu soldații români care fac de pază la instituțiile publice. În mijlocul pieții, în vârful unui parmac, flutură steagul românesc, semnul stăpânirii și al biruinței. Toate prăvăliile sunt închise. De altfel, chiar deschise n'ar folosi la nimic. În ele n'au mai rămas decât rafturile golite de armatele fugare. Pe străzi lume destulă. Pe Români i-am identificat dela distanță. Ei purtau pe brațul stâng tricolorul românesc. Păstrători ai ordinii și disciplinei, Românii s'au constituit în gărzi naționale și au format în felul acesta poliția orașului. Bucuria lor de a vedea Români din țara necotroptă de Maghiari, a fost de negrăit. Ne-am îmbrățișat frățește, ne-am privit în ochi și am înțeles totul, înainte de a ne grăi. Viața lor în cei patru ani de „civilizație maghiară” a fost un chin. Erau mai mult la poliție și în temniță decât acasă. Unguri au rămas destui în orașe și sate, chiar prea destui, afară de tineret, care s'a înrolat în vitezile ar-

mate ale lui Horthy, sau cei care au fost uneltele teroarei împotriva valahilor și a omeniei.

Printre Românii care ne-au înconjurat se găseau și Unguri. Și dela unii, și dela alții am aflat că stăpânirea maghiară i-a adus la sapă de lemn. Țăranii nu și-au putut valorifica produsele agricole, iar muncitorii au fost prost plătiți. Un muncitor calificat (meccanic) primea 8 pengö pe zi, adică 240 lei; iar un litru de vin costa 12 pengö; o cămașă confecționată din pânză obișnuită costa 150—250 pengö (bani românești 4500—7500 lei). Mecanicul ungar care ne povestea toate acestea ne-a mărturisit că de patru ani n'a putut să-și cumpere nicio pereche de ciorapi. Petrolul era împărțit cu mare șgârcenie, de asemenea și zahărul.

Despre funcționari români nici vorbă. Niciunul n'a fost menținut în slujbă. Scăpat ca prin minune a rămas doar secretarul spitalului, retrogradat cu 5 (cinci) trepte. În barourile din

Transilvania de Nord n'au rămas decât 11 avocați români.

O adevărată prigoană a fost îndreptată împotriva tuturor acelor care îndrăsnenu să grăiască românește pe străzile orașului. Atmosfera orașului era viciată dacă un Român ar fi strigat pe Dumnezeu credințelor lui în limba în care s'a născut.

Cât privește religia, apoi aceasta era considerată ca cea mai mare dușmană a statului maghiar. Bisericele au fost închise și chiar dărâmate. Un fapt edificator este cel petrecut în comuna Micsăud. Acolo, pe locul unde se afla biserica, a fost semănat porumb încă din anul 1942. La Bellni crucea de pe turla bisericii și crucile din cimitir au fost scoase. Așa au procedat cu bisericile valahe „creștinii” Regatului Sf. Ștefan, care trâmbează în piețele publice ale mapamondului spiritul de civilizație și libertatea socială, divulgând pe un ton de falsă revoltă (falșitatea este arma de luptă a Maghiarilor) atrocitățile pe care le comit Ro-

Condițiile armistițiului cu România

Serviciul Britanic de Informațiuni a transmis principalele condițiuni ale armistițiului semnat de delegația noastră la Moscova și anume:

1. România se alătură în lupta împotriva Germaniei și Ungariei cu cel puțin 12 Divizii. Trupele române vor lupta sub comandament sovietic.

2. Germanii și Ungurii din România vor fi internați.

3. Se anulează arbitrajul dela Viena, România reprimind întreaga sau aproape întreaga Transilvanie.

4. Granițele României vor fi cele din 1940.

5. Materialele de războiu capturate dela Germani vor fi predate comandamentului sovietic.

6. Intreaga rețea de comunicație română va fi pusă la dispoziția Aliaților în vederea ducerii războiului.

7. Fondurile ungare și germane din România vor fi blocate.

8. Arestarea și judecarea criminalilor de războiu.

9. Publicațiile și știrile dela radio vor fi controlate de comandamentul sovietic.

10. Desființarea organizațiilor fasciste și hitleriste.

11. România este obligată a plăti U. R. S. S. despăgubiri de războiu. O sumă de 300.000.000 (trei sute milioane) dolari va putea fi plătită și în mărfuri.

12. Acordul intră în vigoare imediat.

Condițiunile armistițiului, în totalitatea lor și în formularea originală le vom aduce la cunoștința cititorilor noștri îndată ce vom avea comunicatul oficial al guvernului român.

Populația nu mai trebuie să depună rufărie pentru armată

Guvernul a hotărât abrogarea era obligată să depună rufărie decretului-lege prin care populația pentru armată.

Ziarul „Tribuna“

dela Brașov în locul d-lui Gavril Pop are un nou director: este d-l prof. Gh. Dragoș dela Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj-Brașov.

Telegraful Român

„organ național bisericesc“, prin condeiu d-lui Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei Teologice dela Sibiu, aduce insistente elogiile armatelor rusești, arătând sprijinul dat de acestea, în cursul veacurilor, în luptele duse de Români ardeleni. (art. „Rusia și Ardealul“ din 13 IX 1944).

Subiectul nu-i epuizat. S'ar mai putea scrie încă multe.

In atențiunea d-lor industriași

Creditul Național industrial, Sursala Brașov, Str. Regele Mihai I Nr. 12, pe lângă operațiunile bancare obișnuite ca: remiteri, incasso, scont, de-vize, viramente, cupoane, etc., face și următoarele operațiuni:

1. Acordă credite industriașilor mari și mici pe:

a) ipotecă, gaj, cesiuni și alte garanții;

b) gaj de Bonuri de Tezaur verzi și alte titluri;

c) trate documentare, pe bază de facturi, ramburse CFR. și PTT.

2. Lombardează Bonuri de Tezaur — tip C. F. R. și tip M. I. A. albe cu chenar albastru.

3. Primește depuneri spre fructificare pe livrete și cont curent la vedere și pe termen, plătind 4% dobândă anual.

Industriașii, clienți ai Creditului Industrial, beneficiază conform legii de:

a) Reducere la taxele de contract de 50%.

b) Scutire integrală de timbru pentru polițe.

Orele de birou: dimineața 7-13, iar pentru informațiuni și după amiază între 4-7.

Vase de cositor

farfurii, castroane, căni — înflorate — cumpără Muzeul „Astrei“-Brașov. De asemenea și orice obiect vechiu din industria casnică brașovenească (scheletană în deosebi).

Căutăm corespondenți

în toate orașele Ardealului în vederea transformării

„Gazetei Transilvaniei“

în cotidian atunci când această mare acțiune va deveni actuală.

Doritorii ne vor adresa câte o corespondență de probă împreună cu un stat de serviciu în presă. (În lipsa acestuia: studiile și funcțiunea).

Mica publicitate

AVIZ

La cooperativa de consum „Dârste“ este vacant postul de gestionar vânzător; sunt preferați acele persoane care au cunoștințe în branșa comerțului coloniale beuturi.

Se cere persoane serioase, cu garanție materială și morală.

Amatorii se vor prezenta la subsemnatul pentru informațiuni.

Nicolae G. Bârsan
Președintele Cooperativei

Mere căzute în orice cantități cumpără „HESS“ S. A. Brașov Cuza Vodă 3.

Mecanic la motocompresor

angajează imediat

Serviciul Tehnic al Municipiului Brașov
Str. Regina Maria Nr. 64.

Tipografia „Astra“ Brașov

caută

ucenici români

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra“ Brașov
implinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

mâni împotriva „pașnicilor“ Maghiari din România...

La toate acestea adăogăm și lipsa completă a firmelor românești. În rândurile comerțanților din Sf. Gheorghe n'au rămas decât 2 zarzavagii și o farmacie salvată oarecum prin camuflaj.

Slujitorii altarelor românești au rămas doar trei în întreaga regiune, originari de pe valea Someșului. Printre aceștia se află și părintele Alexandru Petruț, care ținea loc de protopop, de preot, diacon, clopotar, de toate. Părințele Petruț, neînfricat al cauzei românești, a suferit tot felul de obrăznicii. Jandarmii aveau grijă să-l cheme la cercetări în timpul slujbei religioase. Cum S. Sa era paroh în mai multe comune, abia ajungea să facă slujbă odată pe lună într'un sat cu Români. În schimb preotul reformat - a fost însărcinat să lupte din toate puterile pentru ... recăștigarea credincioșilor români. Ce ironie! Dacă n'ar fi fost intervenția pe lângă guvernul din Pesta a P. S. S. Nicolae Colan, episcopul

Clujului, apoi preoții români erau demult alungați din mijlocul credincioșilor.

„Preotul român nu trebuie să vină la slujbă — spunea stăpânirea — căci menține trează credința și conștiința valahă“. Preoții reformați au ajuns până acolo, încât înmormântau pe creștinii ortodocși. Cu toate aceste persecuții, preoții și-au dus la bun sfârșit apostolatul.

Atentat împotriva preotului Petruț

Actul din ziua de 23 August a surprins atât pe Ungurii cât și pe Germanii aflați în seculime. A doua zi toți Români, în frunte cu preotul, au fost arestați și închiși în beciul primăriei. Acolo au fost ținuți până în clipa în care vitezele trupe maghiare au fost nevoite să fugă în fața iureșului navalnic al dorobanților noștri.

Temnicierii au dat drumul Românilor după ce și-au asigurat retragerea...

Se temeau ca nu cumva bieții Români, neînarmați și nemâncați, să-i pună pe ei după gratii...

Ajuns acasă, părintele Petruț își crândaia lucrurile când ungurul *Eltecz* s'a oprit în prag, a declarat arestat pe preotul valah și — în marea lui sete de sânge — a tras cu revolverul. Un glonț a străbătut piciorul stâng al vrednicului preot, pe care l-am găsit în pat cu trupul frânt de durere, dar în ochi scăpăra vâpaia dorului după altarul și credincioșii lui.

„Lupta mea de-abia acum începe“, a grăit părintele, — îndreptându-și ochii spre Cruce și Evanghelie.

Da, lupta românească de acum începe; luptă pe tărâm economic, cultural și religios. De seriozitatea gospodăriei românești, de rodnicia muncii fiecăruia dintre cei chemați să vegheze la aplicarea legilor, de felul în care vom ști să fim uniți în jurul acelor credințe și năzuințe, va depinde totul.

Să știe însă fiecare dintre cei care se vor abate dela adevăratele comandamente românești, că blestemul morților noștri așezați în rânduri dese în pământul Transilvaniei desrobite îi va ajunge înainte chiar ca societatea românească și legile țării să-și fi spus cuvântul. Prea mult sânge a curs și prea mari au fost suferințele pentru ca ceasurile de răgaz, care vor veni, să ne găsească în apatia condamnată a vremurilor care nu se vor mai întoarce.

Plaiuri Nășăudene

Nr. 22-23-24 din 1-20 Septemvrie a d-lui E. Bocșa-Mălin, se prezintă, din toate punctele de vedere, în condiții optime. Se vede în fiecare pagină preocuparea atentă de fond și formă, lucru neîntâlnit prea des în lumea periodicelor românești.

Cronica Războiului

Semnarea armistițiului

Postul de radio a transmis știrea că armistițiul dintre România și aliați a fost semnat. Din acest moment situația noastră militară și politică este recunoscută și de drept; de fapt a fost recunoscută din seara zilei de 23 August — ca făcând parte din rândurile puterilor aliaste. Semnificativ este faptul că armistițiul a fost semnat în ziua când la Quebec a început conferința dintre d-nii Roosevelt și Churchill. De fiecare dată după întâlnirea dintre cei doi oameni politici au urmat evenimente deosebit de importante. Știut este că în tot timpul războiului aliații n'au despărțit nicio clipă planul politic de cel militar. Cele petrecute cu noi sunt destul de convingătoare. S'ar putea ca la Quebec să fie luate hotărâri care să pună capăt războiului cu mult mai repede decât credem noi.

Telegramele de presă transmise din Ottawa, Londra și Quebec vestesc că subiectul discuțiilor dintre d-nii Roosevelt și Churchill va cuprinde patru puncte: 1. Punerea la punct a ultimilor amănunte în legătură cu ocuparea vestului Germaniei de trupele anglo-americe; 2. Tratamentul de aplicat Germaniei și aliaților ei după înfrângerea Reichului; 3. Refacerea țărilor libere și eliminarea cauzelor de conflicte și depresii economice și 4. Intensificarea războiului împotriva Japoniei și problemele păcii în Pacific. Interesant este de știut faptul că d-l Roosevelt vine la conferință după ce a inspectat bazele din Pacific și că, după declarațiile d-lui Stephen Early, se va avea în primul rând în vedere situația militară din Pacific. Așa dar, opinia publică ia contactul cu fapte politice și militare care vor reconstrui lumea în mijlocul căreia țara noastră va ocupa locul cuvenit eforturilor ei de scurtare a războiului. Pentru noi de-abia acum începe urcușul care duce spre culmea idealurilor pentru care feciorii noștri au luptat și s'au jertfit.

Situația politică, raportată la evenimentele de ordin militar, se prezintă așa precum a fost prevăzută cu mult înainte.

In Germania

au fost arestate și alte persoane implicate în atentatul împotriva lui Hitler. Un număr de 7 au și fost condamnați și spânzurați. Și în timp ce situația internă se agravează, conducătorii încearcă să se salveze tatonând bunăvoința țării pentru un azil. Avioane, ducând persoane misterioase, au aterizat la Lisabona. S'ar putea ca aceste călătorii să aibă și scopul de a opri cu un ceas mai de vreme prăbușirea.

Alliații duc acum războiul în interiorul celui de al treilea Reich.

Pentru acest motiv și pentru ca să nu se poată arunca poporul german acuzația de neînțelegere a evenimentelor actuale, au loc în Reich acele manifestațiuni ostile regimului, despre care luăm cunoștință.

Tot astfel se petrec lucrurile și în alte țări, aflate încă sub controlul puterilor germane.

In Croatia

unde Ante Pavelic reușise să mențină o disciplină de fier în rândurile mulțimii, sunt înregistrate desordini chiar printre membrii organizației Ustași, organizație politică și militară a statului totalitar croat. Se înțelege că aceste desordini n'au un caracter spontan, ci ele corespund cu o lungă perioadă de agitație în sânul maselor țărănești și orășenești, care astăzi își exprimă dorința de a termina cât mai repede cu regimul.

Tot astfel se conturează și

Revolta din Slovacia

unde mișcarea populară s'a dezvoltat într-o atare măsură, încât de ea se ocupă îndeaproape organele de aprovizionare ale aliaților. Mișcarea împotriva Germanilor s'a întins și în protectoratul Boemiei, încât se poate vorbi despre o luptă pentru revenirea la viața vechei Cehoslovacii.

Mișcarea de eliberare din Slovacia este azi susținută de pătriți tot mai largi ale populației, iar guvernul din Bratislava nu mai poate întreprinde nimic pentru a o opri. Chiar și trupele germane trimise în grabă acolo, au trebuit să renunțe la gândul că vor putea înăbuși această mișcare. Una din ultimele știri referitoare la operațiunile forțelor de eliberare, arată că un înalt funcționar din ministerul comunicațiilor a trecut în rândurile patrioților slovaci și conduce lucrările de închidere a căilor pe care ar putea să se miște armata germană.

In Jugoslavia

ultimele evenimente militare au avut un efect însemnat. Revolta împotriva ocupației germane a cuprins întregul teritoriu, iar răsculații sunt aprovizionați pe calea aerului de către Anglo-americeani. Importantul nod de căi de comunicație dela Skoplie, apărat cu îndârjire de Germani, a trecut în mâinile trupelor de eliberare, care astfel controlează și ultima cale principală de transport, pe care o posedau Germanii la periferiile orașului Belgrad.

In Grecia

este menționată o intensificare a activității forțelor patriotice. Știrile nu cuprind decât detalii vagi, având în vedere că patrioții greci nu duc o luptă pe fronturi continui, ci o hărțuire de guerilă, care vizează diferite trecători și porturi, precum și diferite insule deținute de Germani. Dar toate informațiunile indică o activitate reușită și acest lucru reiese atât din faptul că Germanii se grăbesc să-și croiască drum pentru a ieși din Grecia, cât și din faptul că unele grupuri de Germani au cerut să fie primite în Turcia, spre a fi internate.

Fugarii politici

au ajuns iar la ordinea zilei. Una din ultimele lor rezerve părea să fi rămas Spania, unde aceștia sperau să găsească azil. O telegramă comunicată chiar în ultimele ore arată că Spania refuză categoric să ofere ospitalitate oricărei per-

de **Mardare Mateescu**

soane urmărită pentru acțiuni în legătură cu războiul. Spania generalului Franco ține deci să demostreze, că deosebit de vederile politice ale conducerii de stat, ea urmărește să contribuie ca toți vi-novații să-și tragă consecințele.

Întâlnirea Roosevelt-Churchill

constitue ultimul eveniment politic de importanță evidentă, pe care îl înregistrăm acum. După cum arată comunicatele oficiale, această întrevedere va da loc la discuțiuni privitoare la campania împotriva Japoniei. De sigur că în acelaș timp vor fi trecute în revistă și evenimentele din Europa, care continuă să preocupe încă, în cel mai înalt grad, pe cei doi oameni de stat. Totuși, lipsa de informațiuni detaliate nu ne lasă să tragem concluzii suficiente din întâlnirea dela Quebec.

U. N. R. R. A. și refacerea Uniunii Sovietice

Aflăm că o delegație a organizației U. N. R. R. A., care are scopul de a contribui la refacerea statelor europene atinse de război și la organizarea teritoriului acestora, a sosit la Moscova, în urma invitației guvernului sovietic. Delegația ar urma să stabilească de acord cu organele sovietice, un plan de asistență pentru refacerea economiei Uniunii Sovietice.

Situația pe fronturi Pe frontul din Transilvania

armatele române au ajuns la periferia de sud a Clujului, iar în Secuime retragerea honvezilor s'a transformat în adevărată fugă. În regiunea Timișoara Germanii au atacat. Se duc lupte grele.

Pe frontul din răsărit

luăm în primul rând act de eliberarea orașelor Sf. Gheorghe și Tg. Săcuesc apoi: Tușnad, Malnaș, Bicsad precum și a altor localități din Secuime.

Menționăm apoi declanșarea unei serioase ofensive sovietice în regiunea Prusiei Orientale, unde patrulă rusești au întreprins mai multe incursiuni.

Totuși, cele ce se petrec pe acest front nu sunt decât acțiuni cu caracter limitat, pregătind marea ofensivă care va duce la invadarea Germaniei.

Pe frontul din Italia

trupele aliaste continuă să lovească rezistența germană fixată pe linia gotică. Se știe însă, că această linie a fost perforată în mod serios în mai multe locuri, așa că puterea ei de rezistență e simțitor slăbită.

Operațiile din Franța

continuă și ele s'au întins peste Belgia, Olanda și Luxemburg,

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
II. 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 900
Membrii „Astreii” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200

deflancând linia Maginot și urmărind deflancarea liniei Siegfried.

Operațiile de curățire din Franța, începând din Sudul țării, continuă cu intensitate, forțele anglo-americeane aflându-se la Nancy, adică nu departe de frontiera germană.

Comunicatele aliaste se feresc să dea detalii despre operațiile în curs, care au un caracter strict secret. Se știe însă, că aceste operațiuni au drept scop crearea dispozitivului de forțare a graniței germane. Astăzi, un alt grup de 3000 avioane aliaste au vărsat asupra liniei Siegfried 11 mii tone de bombe.

Informațiuni

S'a prelungit

până la 30 Septembrie 1944 plata impozitului Statistic și a Imprumutului Apărării Naționale din 1944.

NOUL MINISTRU AL JUSTIȚIEI

In locul d-lui general de divizie, Mihail Gh. care a fost numit Șef de Stat Major al Armatei, a trecut d-l Aurel Căpățână, Consilier la Inalta Curte de Casație.

REDAȚIONALE

In dorința de a servi o cauză în deplină libertate de acțiune și cu toată obiectivitatea, aducem la cunoștință că orice comunicat, convocare, manifest etc., emanat dela vreo organizație politică, ce ne va fi trimis, nu se va publica decât CU PLATĂ, în pagina penultimă a ziarului, după tariful stabilit periodicelor din provincie.

Fac excepție cele a căror publicare este OBLIGATORIE pentru toate ziarele.

Numai Asociațiunea transilvană „Astra” ne ajută; se gândește cineva la asta?